

Det næste Lovforslag, jeg idag skal tillade mig at indbringe, er allerede en Deel af det ærede Things Medlemmer bekendt, idet det blev indbragt af mig i Slutningen af forrige Session. Den Sag, hvorom der i en lang Række af Aar har været stridt saameget her i Landet, nemlig angaaende Fæstegodsets Omgang til Selveiendom, har jo efterhaanden, netop paa Grund af den Bevægelse, den har ført med sig, gjort flere og betydelige Fremstridt. De Bestræbelser, der i endeel Aar gjordes, for at faae denne Reform gennemført ved en eneste Lov, har man maattet opgive, paa Grund af den Modstand, Sagen har fundet; derimod har man søgt at iværksætte Reformen i passende Stykker, og det har viist sig, at dette Forsøg har været heldigt, har ført til en Gjennemførelse af Spørgsmaalet i visse Retninger. Det er som Fortsættelse af disse Forsøg, at jeg tillader mig her at indbringe et Forslag med Hensyn til en ganske særegen Deel af Fæstegodsset, en Deel, som efter min Mening er endnu mere uheldig stillet og frembyder endnu større Vanskeligheder ligeoverfor vedkommende Eiere end det almindelige Fæstegods. Der er nemlig den Forskjel mellem det almindelige Fæstegods og Superficiairgodsset, at den almindelige Fæster Intet eier af den paa-gjældende Eiendom, Godsieren eier saavel Bygningerne som Byggepladsen, Jordlobden og det Hele, medens Superficiairfæsteren selv eier Bygningerne og den Grund, hvorpaa de ere beliggende, hvorimod Areal, Jorden eies af Jorddrothen. Det er jo nu aldeles klart, at dette Forhold er langt misligere end det andet, thi det, Superficiairfæsteren eier, bliver aldeles værdiløst for ham, saasnart han ikke kan fæste Jordlobden, og den Jorddroth, som eier Jordlobden, har det altsaa i sin Magt i langt høiere Grad end andre Godseiere at tvinge Vedkommende til at give, hvad han maatte forlange, idet han meget godt veed, at Manden ikke kan sidde med sin Gaard uden at have Jordlobden til, da han saa ikke kan leve der, og der er heller ingen Anden, der kan overtage Bygningerne ved Kjøb for en passende Priis, da de som sagt blive værdiløse, naar ikke Jordlobden følger med. For altsaa at opretholde Værdien af den Eiendom, han allerede har, maa han finde sig i

at kjøbe Brugen af Jordlobden for en saa høi Priis, som det er ham muligt at skaffe tilveie.

Nærværende Lovforslags Indhold kan jeg forskaane mig for nærmere at omtale og det ærede Thing for at høre det omtalt, idet jeg blot behøver at sige, at det heelt igjennem er af samme Indhold som den Lov, der med Kongens og Rigsdagens forenede Bisalb er udkommet med Hensyn til Arvefæste for visse offentlige Stiftelser og det beneficerede Gods. Da Lovgivningsmagten har fundet det rigtigt og retfærdigt at vedtage den nævnte Lov i den Stikkelse, hvori den foreligger, har jeg antaget at have et paalideligt Grundlag for nærværende Lovforslag ved at knytte mig til den. Naturligviis har Forholdets Forskjellighed gjort enkelte mindre Afvigelser i visse Retninger nødvendige, men jeg er overbevist om, at det vil befindes, at de ere saadanne, at de som Afvigelser ikke have nogen væsentlig Betydning. Jeg skal altsaa anbefale nærværende Lovudkast til det ærede Thing, og jeg kan ogsaa her have den samme Tilfredsstillelse, som med Hensyn til det første Lovforslag, jeg forelagde, idet jeg ogsaa i dette Tilfælde kan glæde mig over, at den nuværende ærede Indenrigsminister er den, med hvem vi have at forhandle om nærværende Lov, thi han er, saavidt jeg veed, den anden Mand her i Landet, der bestemt og stærkt har udtalt sig for Fæstevæsenets Afløsning ved Lov. Den Første var nuværende Conferentsraad David, der i 1835 meget stærkt og bestemt udtalte sin ufravigelige Mening om, at en af de første Sager, som den sammentrædende Stænderforsamling burde rette sin Opmærksomhed paa, var Fæstes Omgang til Selveiendom ved Lov, men efter ham kom Dr. Lehmann, som i 1838 paa Bellevue ved Halvhundredeaarstesten for Stavnbaandets Løsning gav en Udvikling af Fæstefagen, der for mig har været en Katechismus. Denne Tale har været af blivende Betydning for mig, og jeg har gjentaget den ofte for mig selv; naar jeg faae Lærdom og Skarpsindighed udviklet, for at bortforklare, hvad man anførte til Forsvar for, at Fæstefagen ordnedes ved Lov, saa har jeg styrket mig selv og min Tro paa Rig-